מה הדין: גזל סכך והניחו על הסוכה – תקנת מריש בסוכה

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

מן התורה אין יוצאים ידי חובה בסכך גזול, אך מתקנת חז"ל ("תקנת מריש") אין מפרקים את הסוכה אלא משלמים לבעל הסכך את דמיו, והסוכה כשרה.

הנידון: תלמידים שבנו סוכה עבור רבם, ולקחו ענפי סכך מחצר השכן ללא רשות מפורשת והניחום על גבי הסוכה. כשהגיע החג, התעורר ספק האם הרב יוצא ידי חובה בסוכה זו, או שמא הרי זו "סוכה גזולה"?

בשיעור הובא מעשה שהיה אצל הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל, שביקש מתלמידיו לבנות עבורו סוכה כפי מנהג מרן החזון איש זצ"ל. התלמידים עשו סוכה כשרות, אך כשהגיע הרב לבדוק, התברר שלקחו חלק מהסכך מחצרו של השכן ללא רשות מראש.

הפסק ההלכתי:

מן התורה: אדם אינו יוצא ידי חובה בסכך גזול, מפני שכתוב "חג הסוכות תעשה לך" – משלך.

מכוח תקנת חז"ל ("תקנת מריש"): כדי שלא למנוע מאדם לעשות מצווה וכדי להקל על השבים, תיקנו חכמים שאם הניח סכך גזול על גבי הסוכה, אין מחייבים אותו לפרק את הסוכה ולהוריד את הסכך, אלא משלם לבעל השכן את מלוא דמי הסכך במזומן. ברגע שהבטיח או שילם את הדמים, קנה את הסכך למפרע והסוכה כשרה לכתחילה.

(מקורות: שולחן ערוך, אורח חיים, סימן תרל"ז סעיף ג' ; וחושן משפט, סימן שס"א סעיף א').

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/stolen-schach-on-sukkah/